

HANDBOEK GERECHTELIJK RECHT

HANDBOEK
GERECHTELIJK RECHT

Jean LAENENS
Dirk SCHEERS
Pierre THIRIAR
Stefan RUTTEN
Beatrix VANLERBERGHE

Vierde editie

intersentia

Antwerpen – Cambridge

Handboek gerechtelijk recht, 4e editie
Jean Laenens, Dirk Scheers, Pierre Thiriar, Stefan Rutten en Beatrix Vanlerberghe

© 2016 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0606-5 (hardcover)
ISBN 978-94-000-0607-2 (paperback)
D/2016/7849/150
NUR 822

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

WOORD VOORAF

Veertig jaar nadat Charles Van Reepinghen zijn “Verslag over de gerechtelijke hervorming” (1964) schreef, publiceerde professor Jean Laenens, hoogleraar gerechtelijk recht aan de Antwerpse Universiteit, samen met zijn toenmalige naaste medewerkers Karen Broeckx en Dirk Scheers, de eerste editie van het *Handboek gerechtelijk recht*. Het doel van het handboek was een betrouwbare gids te zijn op de weg van een burgerlijke procedure. Niet alleen voor de studenten maar evenzeer – misschien zelfs vooral – voor diegenen die dagdagelijks met de perikelen van het burgerlijk proces worden geconfronteerd. Want het verloop van een burgerlijk proces is soms een moeizame weg en vaak onvoorspelbaar.

Net zoals een proces, is ook het leven onvoorspelbaar. Na een jaar van een moedige maar harde strijd, is professor Jean Laenens op 20 augustus 2007 gestorven. Het verlies is onbeschrijflijk. Jean Laenens was een rots in de branding van het gerechtelijk recht en een onovertroffen leermeester. Maar loslaten gaat altijd samen met doorgeven, werd geschreven in zijn huldeboek. Zijn droom wordt dan ook met veel toewijding voortgezet in deze vierde editie van zijn handboek. Jean Laenens werd bij het herwerken van zijn handboek erg gemist.

De oorspronkelijke auteursequipe werd vanaf de tweede editie uitgebreid met Pierre Thiriar, thans raadsheer in het hof van beroep te Antwerpen en vrijwillig wetenschappelijk medewerker aan de Universiteit Antwerpen. Vanaf deze editie werd de auteursploeg ingrijpend gewijzigd met de komst van de twee opvolgers van Jean Laenens aan de Antwerpse universiteit, enerzijds professor Stefan Rutten, tevens advocaat, en anderzijds professor Beatrix Vanlerberghe, tevens advocaat bij het Hof van Cassatie.

Samen hebben we het opzet van het handboek willen bewaren. De auteurs van dit handboek hebben zich niet willen beperken tot louter een beschrijving van de regelgeving. Ze hebben telkens de wetteksten aan een kritisch, maar constructief onderzoek onderworpen. Tevens hebben ze gezocht naar afdoende antwoorden op concrete vragen die in de rechtspraktijk rijzen. Wie dieper wil gaan, kan gebruik maken van de talrijke voetnoten en verwijzingen naar rechtspraak en rechtsleer.

Het handboek richt zich in hoofdzaak tot het Belgisch burgerlijk procesrecht. Het Europese procesrecht komt alleen maar aan bod in zover dit relevant is voor het Belgische procesrecht.

Geen boek zonder uitgever. De auteurs zijn de uitgeverij Intersentia, in het bijzonder Kris Moeremans en Isabelle Van Dongen, erg dankbaar voor de goede zorgen en de fijne samenwerking vanaf het eerste uur.

We zijn diegenen die ons hun opmerkingen hebben gegeven bij de vorige edities, erg dankbaar. Zij hebben zo een constructieve bijdrage geleverd tot deze nieuwe editie. Uiteraard zijn opmerkingen bij deze vierde editie steeds welkom op onderstaand e-mailadres.

De stof werd bijgehouden tot 30 juni 2016. De wet van 4 mei 2016 (Potpourri III) werd reeds mee in de teksten verwerkt ook al treden bepaalde bepalingen pas in werking op 31 december 2016 of later.

Dirk Scheers
30 juni 2016

handboekgerechtelijkrecht@telenet.be

INHOUD

<i>Woord vooraf</i>	v
DEEL I	
ALGEMENE BEGINSELEN	1
<i>Titel I</i>	
<i>Wezen en functie van het gerechtelijk recht</i>	3
Hoofdstuk 1. Begripsomschrijving	3
Hoofdstuk 2. Bronnen	6
§ 1. Internationale verdragen	6
§ 2. Grondwet	7
§ 3. Gerechtelijk Wetboek	7
§ 4. Bijzondere wetten en decreten	17
§ 5. Rechtsbeginselen	20
§ 6. Rechtspraak	21
§ 7. Rechtsleer	22
§ 8. Rechtspraktijk	26
Hoofdstuk 3. Kenmerken	29
§ 1. Nationaal karakter	29
§ 2. Gemengd karakter	32
§ 3. Dynamisch karakter	32
§ 4. Dienend karakter	34
§ 5. Autonomoos karakter	35
§ 6. Vormelijk karakter	38
§ 7. Dwingend karakter	40
Hoofdstuk 4. Basisbeginselen	44
§ 1. Grondrechten	44
§ 2. Toegang tot het gerecht	46
§ 3. Onafhankelijk en onpartijdig gerecht	47
§ 4. Eerlijk en openbaar proces	49
§ 5. Tegenspraak	49
§ 6. Procesgelijkheid	51
§ 7. Partijautonomie	53

Hoofdstuk 5. Toepassingsgebied	58
§ 1. In de tijd (<i>ratione temporis</i>)	58
1. Algemene regel	58
2. Rechterlijke organisatie	59
3. Bevoegdheid	60
4. Rechtspleging	62
§ 2. Inzake de aard van de rechtspleging (<i>ratione materiae</i>)	63
§ 3. In de ruimte (<i>ratione loci</i>)	66
§ 4. Inzake de rechtssubjecten (<i>ratione personae</i>)	67
Titel II	
Basisbegrippen van het gerechtelijk recht	69
Hoofdstuk 1. Rechtsvordering	69
§ 1. Begripsomschrijving	69
§ 2. Kenmerken	71
1. Facultatief	71
2. Openbare orde	72
3. Doelgebonden	74
§ 3. Legitimatieonderzoek	75
§ 4. Toelaatbaarheidsvereisten	77
§ 5. Algemene toelaatbaarheidsvereisten	79
1. Rechtspersoonlijkheid	79
2. Bekwaamheid	81
3. Belang	83
4. Hoedanigheid	88
§ 6. Eis en verweer	92
1. Begripsomschrijving	92
2. Eis	93
A. Soorten	93
B. Bestanddelen	93
C. Gevolgen	96
3. Verweer	99
A. Soorten	99
B. Gevolgen	100
Hoofdstuk 2. Geschil	103
§ 1. Begripsomschrijving	103
§ 2. Geschiloplossing	104
§ 3. Buitengerechtelijke geschiloplossing zonder geding	105
1. Bij overeenkomst: dading en kwijtschelding van schuld	105
2. Bij partijbeslissing	106
3. Bij bindende derdenbeslissing	106

4. Door bemiddeling	107
§ 4. Buitengerechtelijke geschiloplossing met geding: arbitrage	108
§ 5. Gerechtelijke geschiloplossing zonder geding: gerechtelijke bemiddeling of verzoening	113
1. Rechter-bemiddelaar	113
2. Facultatieve bemiddeling	115
3. Obligatoire bemiddeling	116
§ 6. Gerechtelijke geschiloplossing met geding: akkoordvonnis	118
1. Akkoord	118
2. Facultatieve rechtbankgebonden bemiddeling	119
A. Door de rechter	119
B. Door een derde	121
3. Obligatoire rechtbankgebonden bemiddeling	122
A. Door de rechter	122
B. Door een derde	123
Hoofdstuk 3. Geding	123
§ 1. Begripsomschrijving	123
§ 2. Kenmerken van het geding	125
1. Tegenspraak en procesgelijkheid	125
2. Geen verplichte procesvertegenwoordiging	126
3. Schriftelijk	126
§ 3. Gedingregels	127
1. Begripsomschrijving	127
2. Vormvoorschriften	128
3. Tijdsafspraken	128
A. Catalogus	128
B. Termijnen	129
C. Verkorting of verlenging	130
D. Berekeningswijze	133
4. Loyaliteitsregels	136
5. Rechterlijke controle	137
A. Tandem van het recht	137
B. Vormvoorschriften	138
C. Tijdsafspraken	145
D. Loyaliteitsregels	147
Hoofdstuk 4. Rechtsprekende handeling	148
§ 1. Begripsomschrijving	148
§ 2. Eigenschappen van de rechtsprekende handeling	150
1. Uitputting van rechtsmacht	150
2. Gezag van gewijsde	151
3. Uitvoerbaarheid	154

4. Bewijskracht en bewijswaarde.....	155
5. Tegenwerpbaarheid.....	155

Titel III

Rechterlijke organisatie	157
---------------------------------------	------------

Hoofdstuk 1. Staatsmacht	157
---------------------------------------	------------

Hoofdstuk 2. Structuur van de rechterlijke macht	161
---	------------

§ 1. Piramidale structuur.....	161
§ 2. Vrederechter	166
§ 3. Politierechtbank.....	167
§ 4. Rechtbank van eerste aanleg	169
§ 5. Rechtbank van koophandel	175
§ 6. Arbeidsrechtbank	177
§ 7. Arrondissementsrechtbank	179
§ 8. Hof van beroep.....	180
§ 9. Arbeidshof.....	183
§ 10. Hof van assisen.....	184
§ 11. Hof van Cassatie.....	185
§ 12. Naar een verzelfstandigd beheer van de rechterlijke organisatie?	187

Hoofdstuk 3. Hoge Raad voor de Justitie, Instituut voor Gerechtelijke Opleiding, Adviesraad van de magistratuur en Algemene Raad van de Partners van de Rechterlijke Orde.....	189
---	------------

§ 1. Hoge Raad voor de Justitie.....	189
1. Samenstelling.....	189
2. Bevoegdheden	190
3. Statuut	191
§ 2. Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.....	191
§ 3. Adviesraad van de magistratuur.....	193
§ 4. Algemene Raad van de Partners van de Rechterlijke Orde.....	194

Hoofdstuk 4. Leden van de rechterlijke macht	195
---	------------

§ 1. Magistratuur.....	195
§ 2. Benoeming en aanwijzing van magistraten.....	196
1. Begripsomschrijving.....	196
2. Toegangswegen tot de magistratuur.....	197
3. Benoemingen	200
4. Aanwijzingen	200
§ 3. Statuut van de magistraten.....	201
1. Zetel en parket	201
2. Benoeming voor het leven	202
3. Onafzetbaarheid	203

4. Onverplaatsbaarheid	204
5. Bezoldiging en cumulatie van ambten	206
§ 4. Aansprakelijkheid van de magistraten	208
1. Afbakening	208
2. Persoonlijke aansprakelijkheid van de magistraten	209
3. Aansprakelijkheid van de Belgische Staat voor rechterlijke fouten	209
Hoofdstuk 5. Medewerkers van het gerecht	213
§ 1. Referendarissen en parketjuristen	213
§ 2. Griffiers en griffiepersoneel	215
1. Griffie	215
2. Griffiers en griffiepersoneel	216
3. Statuut	217
4. Taken	220
§ 3. Parketsecretariaten en steundiensten	222
1. Parketsecretariaat	222
2. Steundiensten	223
§ 4. Gerechtsdeurwaarders	223
1. Statuut	223
2. Taken	224
3. Organisatie	226
§ 5. Advocaten	227
1. Statuut	227
2. Taken	229
3. Organisatie	231
DEEL II	
BEVOEGDHEID	235
<i>Titel I</i>	
<i>Begripsomschrijving</i>	<i>237</i>
Hoofdstuk 1. Rechtsmacht	237
Hoofdstuk 2. Bevoegdheid	239
<i>Titel II</i>	
<i>Rechtskarakter</i>	<i>241</i>
Hoofdstuk 1. Rechtsmacht	241
Hoofdstuk 2. Bevoegdheid	245
§ 1. Materiële bevoegdheid	245
§ 2. Territoriale bevoegdheid	246

Titel III

Algemene beginselen 249

Hoofdstuk 1. Materiële bevoegdheid 249

§ 1. Begrenzing 249

§ 2. Toetsingsogenblik 250

§ 3. Componenten 252

1. Voorwerp van de eis 252

2. Waarde van de eis 255

A. Eis in geld uitgedrukt 255

B. Eis niet in geld uitgedrukt maar wel in geld waardeerbaar 257

C. Eis is zelfs niet in geld waardeerbaar 259

3. Urgentie 259

4. Hoedanigheid van de partijen 260

Hoofdstuk 2. Territoriale bevoegdheid 261

§ 1. Bevoegdheidsovereenkomsten 261

§ 2. Verstek van de verweerder 262

Titel IV

Bevoegdheidsregeling 265

Hoofdstuk 1. Materiële bevoegdheid 265

§ 1. Hoofdeisen 265

1. Vrederechter 265

A. Algemene bevoegdheid 265

B. Bijzondere bevoegdheid 266

C. Uitsluitende bevoegdheid 271

D. Maatregelen van gerechtelijk bestuur 272

2. Politierechtbank 272

A. Verkeer 272

B. Administratieve geldboete 275

3. Rechtbank van eerste aanleg 276

A. Volheid van bevoegdheid 276

B. Uitsluitende bevoegdheid 281

C. In hoger beroep 282

D. Disciplinaire bevoegdheid 282

E. Gerechtelijk bestuur 283

4. Secties, kamers en rechters in de rechtbank van eerste aanleg 283

A. Familie- en jeugdrechtbank 283

B. Beslagrechter 285

C. Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg 288

5. Arbeidsrechtbank 296

A. Inleiding 296

B. Arbeidsgeschillen	297
C. Arbeidsongevallen	302
D. Socialezekerheidsgeschillen	303
E. Paritaire organen	304
F. Administratieve sancties	305
G. Juridische tweedelijnsbijstand	305
H. Sociaalrechtelijk kort geding	306
6. Rechtbank van koophandel	306
A. Geschillen tussen ondernemingen betreffende handelingen ter verwezenlijking van een economisch doel	306
B. Wisselbrieven en orderbriefjes	308
C. Bijzondere bevoegdheid	308
D. Uitsluitende bevoegdheid	308
E. Commercieel kort geding	309
F. Stakingsrechter	310
7. Arrondissementsrechtbank	311
8. Hof van beroep	312
9. Arbeidshof	312
10. Hof van Cassatie	312
§ 2. Tusseneisen	313
1. Inleiding	313
2. Tussengeschillen met betrekking tot de hoofdeis	314
A. Uitbreiding of vermindering van de ingestelde eis	314
B. Nieuwe eis	314
C. Bijkomende en subsidiaire eisen	315
3. Tussengeschillen met betrekking tot het verweer	315
A. Verweer ten gronde	315
B. Verweer bij wijze van exceptie	316
C. Verweer bij wijze van tegeneis	317
4. Eis tot tussenkomst	319
5. Samenhang	320
6. Aanhangigheid	321
Hoofdstuk 2. Territoriale bevoegdheid	321
§ 1. Algemene regels	321
§ 2. Bijzondere regels	324
1. Prorogatie van territoriale bevoegdheid	324
A. Alimentatie-eis	324
B. Aan het leefloon gerelateerde verplichting tot onderhoud	324
C. Tussengeschillen	325
2. Bepalingen van dwingend recht	325
A. Gevallen waarbij de bevoegdheid bepaald wordt op grond van de plaats waar een gebeurtenis zich heeft voorgedaan of waar een handeling is verricht (art. 627 Ger.W.)	325

B. Gevallen waarbij de bevoegdheid bepaald wordt op grond van de woonplaats van een van de partijen (art. 628 Ger.W.)	326
C. Gevallen waarbij de plaats waar het goed gelegen is, de territoriaal bevoegde rechter aanwijst (art. 629 Ger.W.)	327
D. Territoriaal bevoegde familierechtbank (art. 629 <i>bis</i> Ger.W.)	327
3. Bepalingen van openbare orde	329
A. Faillietverklaring en gerechtelijke reorganisatie	329
B. Fiscale geschillen	330
C. Bewarende beslagen en middelen tot tenuitvoerlegging	330
Hoofdstuk 3. Bevoegdheidsincidenten	331
§ 1. In eerste aanleg	331
1. Exceptie van onbevoegdheid	331
2. Middel van onbevoegdheid	333
3. Beslechting van het bevoegdheidsincident	335
§ 2. In hoger beroep	337
§ 3. Incidenten in eenzelfde rechtscollege	342
§ 4. Samenhang en aanhangigheid	344
 DEEL III	
RECHTSPLEGING	347
 <i>Titel I</i>	
<i>Procesverloop</i>	<i>349</i>
 Hoofdstuk 1. Rechtshulp en rechtsbijstand	349
§ 1. Kosteloosheid van de rechtspleging	349
§ 2. Juridische bijstand	350
§ 3. Rechtsbijstand	354
 Hoofdstuk 2. Rechtsingang	357
§ 1. Rechtsingang door “dagvaarding”	357
§ 2. Dagvaardingsexploot	360
1. Begripsomschrijving	360
2. Inhoud van het exploot van dagvaarding	361
3. Wijze van betekening	362
4. Tijdstip van betekening	370
5. Dagvaardingstermijn	371
6. Rolstelling	372
§ 3. Vrijwillige verschijning	374
§ 4. Rechtspleging op verzoekschrift	376
1. Contradictoir verzoekschrift	376
A. Toepassingsgebied	376
B. Inhoud van het contradictoir verzoekschrift	378

C. Neerlegging en kennisgeving	379
2. Eenzijdig verzoekschrift	380
A. Toepassingsgebied	380
B. Inhoud van het eenzijdig verzoekschrift	382
C. Neerlegging en rechtspleging	383
Hoofdstuk 3. Inleidende zitting	385
§ 1. Bepaling datum	385
§ 2. Afroeping zaken	385
§ 3. Verschijning van de partijen	385
1. In persoon	386
2. Vertegenwoordiging	388
A. Door een advocaat	388
B. Bij volmacht	389
C. Voor de arbeidsgerechten	390
3. Schriftelijke verschijning	391
§ 4. Tegenspraak	392
1. Korte debatten	393
A. Begrip	393
B. Procedure	393
C. Korte debatten in hoger beroep	398
2. Kalenderregeling	399
3. Verzending naar de bijzondere rol	400
4. Verdaging	400
§ 5. Verstek	400
1. Begrip	400
2. Toepassingsgevallen	401
A. Inleidende zitting	401
B. Latere zitting	402
3. Verstekvonnis	405
4. Gevolgen van het verstek	406
5. Taak van de rechter	407
A. Bij verstek van de verweerder	407
B. Bij verstek van de eiser	411
Hoofdstuk 4. Behandeling van de zaak op tegenspraak	412
§ 1. Mededeling van stukken (art. 736 Ger.W.)	412
1. Verplichting	412
2. Stukken	412
3. Wijze van mededeling	413
4. Termijn	414
A. Principe	414
B. Bijkomende stukken	415

C. Sanctie.....	415
5. Inventaris	415
A. Verplichting	415
B. Sanctie.....	416
§ 2. Conclusie.....	417
1. Begrip	417
2. Verplichting	417
3. Vermeldingen.....	418
A. De formele vermeldingen.....	418
B. Structuur.....	419
4. Neerlegging en mededeling	423
5. Syntheseconclusies	425
A. Verplichting	425
B. Uitzonderingen	426
C. Motiveringsplicht	427
§ 3. Instaatstelling.....	429
1. Instaatstelling bij overeenkomst	430
2. Rechterlijke kalenderregeling	435
A. Procedure	435
B. Beschikking	437
C. Rechtsmiddel	440
D. Onsplitsbare geschillen.....	440
E. Verkorte rechterlijke termijnregeling.....	440
F. Stukken	441
G. Dwingende termijnen.....	442
H. Tegenspraak	446
3. Vrije instaatstelling.....	446
A. Naar de rol	446
B. Rechtsdag	447
C. Verdaging	450
§ 4. Terechtzitting	451
1. Openbaarheid.....	451
2. Neerlegging van stukken	452
3. Behandeling	453
A. Relativiteit van het pleidooi	453
B. Recht om te pleiten	454
C. Interactief debat.....	456
4. Voortzetting	458
5. Verdaging of verzending naar de rol	458
6. Ordehandhaving	458
§ 5. Schriftelijke behandeling	459
1. Voorwaarden voor een schriftelijke behandeling.....	459
2. Procedure	459

3. Uitspraak en mondelinge toelichting	460
4. Kroniek van een aangekondigde dood	461
Hoofdstuk 5. Berechting van de zaak	462
§ 1. Sluiting en heropening van de debatten	462
1. Sluiting van de debatten	462
A. Tijdstip	462
B. Wijze	463
C. Gevolgen	463
2. Heropening van de debatten	464
A. Op verzoek van een verschijnende partij (art. 772 Ger.W.)	464
B. Ambtshalve (art. 774 Ger.W.)	467
C. Vonnis tot heropening van de debatten	469
D. Gevolgen van de heropening van de debatten	472
§ 2. Mededeling aan het Openbaar Ministerie	474
1. Begrip	474
2. Wettelijke mededeling	476
A. Wegens hun aard	477
B. Wegens de geïndieerde rechter	481
C. Sanctie	481
D. Uitzonderingen	482
3. Gerechtelijke mededeling	483
4. Facultatieve mededeling	484
5. Procedure	484
A. Vorm en tijdstip	484
B. Repliekrecht van partijen	486
§ 3. Beraadslaging	488
1. Beraad	488
2. Termijn	488
3. Wijze van beraad	491
§ 4. Uitspraak	492
1. Soorten uitspraken	492
A. Volgens rechter	492
B. Volgens beslissing	493
2. Vorm	495
A. Uitspraak in burgerlijke zaken	495
B. Openbaarheid	496
C. Motivering	497
D. Vermeldingen	500
E. Origineel en afschriften	502
3. Uitlegging, verbetering en aanvulling	503
A. Uitlegging	504
B. Verbetering	505

C. Aanvulling	505
D. Procedure	506
4. Betekening en kennisgeving	508
Hoofdstuk 6. Gerechtskosten	513
§ 1. Opsomming	513
1. Principe	513
2. Griffie- en registratierechten	514
3. Prijs, emolumenten en lonen van de gerechtelijke akten	514
4. Prijs van de uitgifte van het vonnis	514
5. Uitgaven betreffende alle onderzoeksmaatregelen, onder meer het getuigen- en deskundigengeld	514
6. Reis- en verblijfkosten van de magistraten, van de griffiers en van de partijen, wanneer hun reis door de rechter bevolen is, evenals de kosten van de akten, wanneer deze uitsluitend met het oog op het geding opgemaakt zijn	515
7. Rechtsplegingsvergoeding	515
8. Ereloon, emolumenten en kosten van de overeenkomstig artikel 1734 Ger.W. aangewezen bemiddelaar	520
§ 2. Vereffening	520
§ 3. Verwijzing in de kosten	521
1. Algemeen	521
2. In het ongelijk gestelde partij	521
3. Verdeling van de kosten	522
4. Uitzonderingen	522
 <i>Titel II</i>	
<i>Incidenten</i>	525
Hoofdstuk 1. Tussengeschillen i.v.m. de ingestelde eisen	525
§ 1. Algemeen	525
§ 2. Wijziging van de oorspronkelijke hoofdeis	525
§ 3. Nieuwe eis	528
§ 4. Actualisering eis	528
§ 5. Tegeneis	529
§ 6. Afstand van een eis	530
§ 7. Doorhaling en weglating van de rol	532
 Hoofdstuk 2. Tussengeschillen i.v.m. de partijen	532
§ 1. Tussenkoms	532
1. Algemeen	532
2. Vrijwillige tussenkoms	534
3. Gedwongen tussenkoms	536
§ 2. Hervatting van het geding	538

Hoofdstuk 3. Tussengeschillen met betrekking tot bepaalde procesactoren	539
§ 1. Wraking	539
§ 2. Onttrekking van de zaak aan de rechter	541
§ 3. Ontkennis van proceshandelingen	542
Hoofdstuk 4. Tussengeschillen in verband met de loop van het geding	542
§ 1. Artikel 748, § 2 Ger.W.	542
1. Verboden zone	542
2. Uitzonderingen	544
A. Actualisering van de eis	544
B. Akkoord van de partijen	544
C. Regelmatigheid van de procedure	544
3. Nieuw stuk of feit	545
A. Algemeen	545
B. Initiatief	546
C. Vorm	546
D. Termijn verzoek	546
E. Procedure	547
F. Beschikking	548
§ 2. Onrechtmatig procesgebruik	548
1. Beginsel	548
2. Schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding	549
3. Geldboete wegens procesrechtmisbruik	549
 Titel III	
Bewijsrecht	553
 Hoofdstuk 1. Algemene inleiding	553
§ 1. Begripsomschrijving	553
§ 2. Bronnen	555
§ 3. Eigenschappen	556
§ 4. Basisbeginselen	557
 Hoofdstuk 2. Bewijslast	560
§ 1. Algemeen	560
1. Begripsomschrijving	560
2. Indeling	560
3. Bronnen	560
4. Aanverwante begrippen	561
§ 2. Subjectieve bewijslast	562
1. Partijwerkzaamheid	562
2. Bewijsgeschiktheid	563
3. Medewerkingslast	564
4. Taak van de rechter	565

§ 3. Objectieve bewijslast	566
1. Betwistingslast	566
2. Aard van het recht	568
3. Aard van de rechtspleging	569
4. Bewijslastvrijstellingen	570
Hoofdstuk 3. Bewijsmiddelen	571
§ 1. Begripsomschrijving	571
§ 2. Bewijs(on)vrijheid	572
§ 3. Catalogus	574
Hoofdstuk 4. Bewijsprocedure	575
§ 1. Algemeen	575
§ 2. Overlegging van stukken	578
1. Algemeen	578
2. Voorwaarden	580
3. Procedure	581
4. Sanctie	583
§ 3. Schriftonderzoek en valsheidsprocedure	584
1. Algemeen	584
2. Onderhandse akte	585
3. Vordering tot schriftonderzoek	587
4. Procedure	589
5. Valsheidsprocedure	591
§ 4. Getuigenbewijs	593
1. Algemeen	593
2. Materieel bewijsrecht	593
3. Bewijsprocesrecht	595
4. Getuigenverhoor	597
A. Tussenvonnissen en initiatiefrecht	597
B. Getuige	600
C. Oproeping, verschijning en ontslag	602
D. Verhoor	605
E. Sluiting van het getuigenverhoor	607
F. Tegenverhoor	608
G. Kosten	610
5. Geldigheid van het getuigenverhoor, bewijskracht en bewijs- waarde	610
6. Overlegging van schriftelijke verklaringen	612
§ 5. Deskundigenonderzoek	616
1. Algemeen	616
2. Subsidiariteitsbeginsel	619
3. Aanstelling van de deskundige	621
A. Noodzaak van een deskundigenonderzoek	621

B. Noodzaak van een college deskundigen	622
C. Aanduiding van de deskundige en wraking	622
D. Nauwkeurige omschrijving van de opdracht	624
4. Inwerkingstelling van de deskundige	626
5. Installatievergadering	629
6. Medewerkingsplicht en mededeling van relevante stukken	634
7. Oproepingen, verdere werkzaamheden en transparantie	635
8. Toezicht van de rechter	637
A. Actieve rechter	637
B. Proces in het proces	638
9. Indieningstermijn, tussentijdse verslaggeving en verlenging	642
10. Voorverslag	643
11. Eindverslag	646
12. Vervanging van de deskundige	647
13. Verstek en tussenkomst	648
A. Eens verstek, niet altijd verstek	648
B. Tussenkomst in een lopend deskundigenonderzoek	650
14. Beperkte tussenkomst van deskundigen	652
A. Aanvullend onderzoek	652
B. Horen van deskundigen en technische raadgevers van partijen	653
C. Bijstand van een deskundige bij een andere onderzoeksmaatregel of mondeling verslag ter terechtzitting	656
15. Kosten van het deskundigenonderzoek	658
A. Voorschot	658
B. Minnelijke begroting	661
C. Rechterlijke begroting	663
D. Vrijgave van het saldo van het voorschot en rechtstreekse betalingen	664
§ 6. Verhoor van partijen	664
1. Persoonlijke verschijning	664
2. Initiatiefrecht	666
3. Procedure	667
§ 7. Eedaflegging	668
§ 8. Plaatsopneming	671
1. Algemeen	671
2. Initiatiefrecht	672
3. Procedure	673
§ 9. Vaststellingen door een gerechtsdeurwaarder	675
 <i>Titel IV</i>	
<i>Rechtsmiddelen</i>	679
 Hoofdstuk I. Algemene beginselen	
§ 1. Begrip en kenmerken	679

§ 2. Geen grondrecht op dubbele aanleg	680
§ 3. Openbare orde	681
§ 4. Termijnen	682
§ 5. Rechtspleging	685
§ 6. Beslissingen waartegen geen rechtsmiddel kan worden aangewend. . . .	685
1. Akkoordvonnissen	685
2. Beslissingen waarin partijen hebben berust	687
3. Beslissingen of maatregelen van inwendige aard	693
Hoofdstuk 2. Gewone rechtsmiddelen	696
§ 1. Verzet	696
1. Begrip	696
2. Voor verzet vatbare rechterlijke uitspraken.	697
3. Toelaatbaarheidsvereisten voor het instellen van verzet	698
4. Termijn voor het instellen van verzet	698
5. Bevoegde rechter	699
6. Procedure	700
7. Gevolgen van het instellen van verzet	705
A. Schorsende werking	705
B. Devolutieve werking	705
8. Cumul en samenloop van verzet en hoger beroep	706
§ 2. Hoger beroep	706
1. Definitie en kenmerken	706
2. Beslissingen vatbaar voor hoger beroep.	708
A. Algemene regel.	708
B. Uitzonderingen/nuanceringen	709
3. Aanleg	718
4. Partijen door en tegen wie hoger beroep ingesteld kan worden	721
A. Algemeen	721
B. Incidenteel beroep	726
C. Hoger beroep door het Openbaar Ministerie	732
D. Onsplitsbare geschillen.	732
5. Termijn om hoger beroep in te stellen	735
A. Vertrekpunt van de termijn	735
B. Duur van de termijn	741
6. Vorm van het hoger beroep	743
7. De rechtspleging in hoger beroep	746
8. De gevolgen van het hoger beroep	749
A. Geen schorsende werking	749
B. Relatieve werking.	754
C. Devolutieve werking	758
D. Hoger beroep tegen een vonnis inzake bevoegdheid.	772

Hoofdstuk 3. Buitengewone rechtsmiddelen	775
§ 1. Voorziening in cassatie.....	775
1. Definitie en kenmerken.....	775
2. Opdracht van het Hof van Cassatie.....	776
3. Ontvankelijkheid van het cassatieberoep.....	777
A. De verplichte tussenkomst van een advocaat bij het Hof van Cassatie in burgerlijke zaken.....	777
B. Tegen welke beslissingen kan cassatieberoep worden ingesteld?..	778
C. Door wie en tegen wie kan cassatieberoep worden ingesteld?...	782
D. Termijnen.....	784
E. Vorm van het cassatieberoep.....	786
4. Cassatiemiddelen.....	788
5. Het verdere procedureverloop.....	793
6. Cassatie.....	796
A. Gevolgen van de vernietiging.....	796
B. De omvang van de cassatie.....	798
§ 2. Derdenverzet.....	802
1. Begrip en situering.....	802
2. Beslissingen waartegen derdenverzet mogelijk is.....	803
3. Toelaatbaarheidsvereisten.....	804
A. Voor wie staat derdenverzet open?.....	804
B. Benadeling van rechten.....	804
C. Voor wie staat derdenverzet niet open?.....	805
4. Termijn.....	807
5. Bevoegdheid.....	808
6. Procedure.....	810
7. Gevolgen.....	811
8. Rechtsmiddelen.....	812
§ 3. Herroeping van het gewijsde.....	813
1. Definitie en kenmerken.....	813
2. Beslissingen die het voorwerp kunnen uitmaken van een verzoek tot herroeping van het gewijsde.....	815
3. Partijen door en tegen wie een verzoek tot herroeping van het gewijsde kan worden gericht.....	817
4. Gronden tot herroeping.....	818
A. Persoonlijk bedrog.....	819
B. Het achterhouden van beslissende stukken.....	821
C. Onverenigbare beslissingen.....	823
D. Valse stukken.....	823
E. Vernietigd vonnis of arrest in strafzaken.....	824
F. Ontkentenis van proceshandeling.....	825
5. Elementen die geen aanleiding kunnen geven tot de herroeping van het gewijsde.....	826

6. Bevoegde rechter	827
7. Termijn	827
8. Vorm	829
9. Rechtspleging	831
10. Gevolgen	832
A. Geen schorsende werking	832
B. Relatieve werking	832
C. Devolutieve werking	833
11. Rechtsmiddelen	833
§ 4. Verhaal op de rechter	834
1. Begrip en situering	834
2. Termijnen	836
3. Bevoegde rechter	837
4. Procedure	837
5. Gevolgen	839
§ 5. Het verzoek tot intrekking in burgerlijke zaken (art. 16 Bijzondere Wet op het Grondwettelijk Hof 6 januari 1989)	840
1. Begrip	840
2. Toepassingsvoorwaarden	840
3. Termijn	843
4. Bevoegde rechter	843
5. Procedure	843
6. Gevolgen	844

Titel V

<i>Beslag en executie</i>	847
Hoofdstuk 1. Inleiding	847
Hoofdstuk 2. Voorlopige tenuitvoerlegging	853
Hoofdstuk 3. Begrip en soorten beslagen	858
Hoofdstuk 4. Beslagrechter	860
Hoofdstuk 5. Voor beslag vatbare goederen	866
Hoofdstuk 6. Bewarend beslag	870
§ 1. Begrip en voorwaarden	870
§ 2. Procedure algemeen	877
§ 3. Bewarend beslag op roerend goed	881
§ 4. Bewarend beslag op onroerend goed	883
Hoofdstuk 7. Uitvoerend beslag	884
§ 1. Begrip en voorwaarden	884

§ 2. Procedure algemeen	886
§ 3. Uitvoerend beslag op roerend goed	890
§ 4. Uitvoerend beslag op onroerend goed	894
Hoofdstuk 8. Beslag onder derden	902
§ 1. Begrip	902
§ 2. Bewarend beslag onder derden	905
§ 3. Uitvoerend beslag onder derden	909
Hoofdstuk 9. Kantonnement	911
§ 1. Kantonnement bij bewarend beslag	911
§ 2. Kantonnement bij uitvoerend beslag	913
§ 3. Minnelijk kantonnement	915
Hoofdstuk 10. Dwangsom	917
§ 1. Begrip en voorwaarden	917
§ 2. Dwangsomrechter	920
§ 3. Verbeurte	922
<i>Geselecteerde bibliografie</i>	<i>927</i>
<i>Trefwoordenregister</i>	<i>937</i>